

Nr 200.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en mellan Sverige och Schweiz träffad provisorisk handelsöverenskommelse; given Stockholms slott den 21 mars 1924.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handelsärenden för den 19 mars 1924 samt för denna dag ävensom med överlämnande av en den 20 i samma månad, under förbehåll av riksdagens godkännande, mellan Sverige och Schweiz träffad provisorisk handelsöverenskommelse, som bildar ett oskiljaktigt helt, i vars bestämmelser någon förändring icke kan äga rum, vill Kungl. Maj:t härmed äska riksdagens godkännande av berörda överenskommelse.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Nils Wohlin.

Provisorisk handelsöverenskommelse mellan Sverige och Schweiz.*(Autentisk text.)**(Översättning.)*

1. Le Gouvernement suédois s'engage à reconnaître aux marchandises et ressortissants suisses et le Gouvernement suisse s'engage à reconnaître aux marchandises et ressortissants suédois le traitement de la nation la plus favorisée pour tout ce qui concerne l'importation et l'exportation des marchandises et le régime des voyageurs de commerce. La Suisse ne sera pas fondée, toutefois, à réclamer les faveurs qui ont été ou seront accordées par la Suède au Danemark ou à la Norvège ou à ces deux Pays, aussi longtemps que les mêmes faveurs n'auront pas été consenties à un autre État. Sont également exceptés les privilèges accordés ou qui pourraient être accordés ultérieurement par une des Parties contractantes à d'autres États limitrophes pour faciliter le trafic-frontière, ainsi que ceux résultant d'une union douanière déjà conclue ou qui pourrait être conclue par l'une des Parties contractantes.

2. Le Gouvernement suédois s'engage à reconnaître aux voyageurs de commerce suisses et le Gouvernement suisse s'engage à reconnaître aux voyageurs de commerce suédois, dûment munis d'une patente, le droit de bénéficier, pour les échantillons de marchandises importés par eux, de

1. Svenska regeringen förbinder sig att tillerkänna schweiziska varor och medborgare och schweiziska regeringen förbinder sig att tillerkänna svenska varor och medborgare behandling såsom mest gynnad nation i allt som rör införsel och utförsel av varor och handelsresandes rättigheter. Schweiz skall dock icke kunna göra anspråk på de förmåner, som Sverige tillerkänt eller kan komma att tillerkänna Danmark eller Norge eller båda dessa länder, så länge icke dessa förmåner utsträckts till ytterligare något land. Likaledes undantagas de förmåner, som någon av de kontraherande parterna medgivit eller kan komma att medgiva andra angränsande stater för underlättande av gränstrafiken, ävensom de förmåner, som härleda sig från en tullunion, vilken slutits eller kan komma att slutas av någon av de kontraherande parterna.

2. Svenska regeringen förbinder sig att tillerkänna schweiziska handelsresande och schweiziska regeringen förbinder sig att tillerkänna svenska handelsresande, i båda fallen om de äro försedda med vederbörligt näringslegitimationsbevis, rätt att för av dem införda varuprover åtnjuta

la franchise temporaire des droits de douane. La réexportation des échantillons dans le délai de six mois devra être garantie soit par le dépôt au bureau de douane d'entrée du montant des droits applicables, soit par une caution valable, les dispositions des deux Pays relatives à la preuve d'identité restant réservées. Le délai ainsi fixé pour la réexportation pourra, si les circonstances devaient l'exiger, être porté à une année au plus.

Les voyageurs de commerce suisses, dûment munis d'une patente, auront le droit de voyager en Suède avec des échantillons non poinçonnés d'ouvrages en or ou en argent consistant en montres, parties de montres ou accessoires (y compris les bracelets) tenant fermement aux montres ou nécessaires pour que celles-ci puissent être employées en vue de leur destination. Ces échantillons devront être réexportés dans le délai susmentionné de six mois, ou cas échéant d'une année. La réexportation des articles qui, tout en étant soumis au poinçonnement en Suède, ne sont pas poinçonnés, devra être garantie par le dépôt d'une somme qui ne pourra pas dépasser, s'il s'agit d'articles en argent, le double et s'il s'agit d'articles en or, le quintuple du montant des droits de douane. La saisie de la somme versée en garantie n'exclura pas la poursuite en justice des infractions aux dispositions en vigueur relatives au commerce des articles en métaux précieux.

La clause de la nation la plus favorisée s'applique également au

temporär tullfrihet. Återutförelsen av varuproverna inom sex månader skall garanteras antingen genom deposition å inresetullstationen av eljest utgående tullavgifter eller genom ställande av säkerhet, varvid likväl de båda länderna förbehålla sig att vidtaga erforderliga åtgärder för konstaterande av provernas identitet. Den för återutförelsen sålunda bestämda tiden kan, därest omständigheterna så påkalla, utsträckas till högst ett år.

Schweiziska handelsresande, försedda med vederbörligt näringslegitimationsbevis, skola hava rätt att resa i Sverige med ostämplade prover på guld- och silverarbeten, bestående av ur, urdelar eller urtillbehör (däri inbegripna armband), fast sammanhängande med ur eller nödvändiga för att uren skola kunna användas för sitt avsedda ändamål. Jämväl dessa prover skola återutföras inom sex månader eller i särskilda fall inom ett år. Återutförelsen av sådana ostämplade prover, som i Sverige äro underkastade kontrollstämpling, skall garanteras genom deposition av ett belopp, som icke må överstiga för silvervaror två gånger och för guldvaror fem gånger tullavgiften. Genom det deponerade garantibeloppets förfallande uteslutes icke laga beivran av överträdelser mot gällande bestämmelser angående handeln med arbeten av ädla metaller.

Bestämmelsen rörande mest gynnad nation avser även behandlingen av

traitement des échantillons de voyageurs de commerce, y compris ceux en métaux précieux.

Il est entendu qu'en ce qui concerne les voyageurs de commerce, les dispositions de cet arrangement ne sont applicables qu'aux voyageurs en gros (c. à d. à ceux visitant les revendeurs ou les personnes ou entreprises utilisant les marchandises pour leurs besoins professionnels), chacune des deux Parties contractantes se réservant l'entière liberté de sa législation au sujet des industries ambulantes, du colportage et de la recherche de commandes chez des personnes n'exerçant ni industrie ni commerce.

3. Le présent arrangement provisoire entrera en vigueur le jour de la notification par le Gouvernement Suédois de l'approbation par la Diète suédoise et restera applicable jusqu'à l'entrée en vigueur d'un traité de commerce établi en bonne et due forme ou jusqu'à l'expiration d'un délai de trois mois à compter du jour de la dénonciation de l'arrangement par l'une des Parties contractantes.

handelsresandes prover, häri inbegripna sådana av ädla metaller.

Det är underförstått, att, vad beträffar handelsresande, bestämmelserna i denna överenskommelse icke skola tillämpas annat än på handelsresande »en gros» (d. v. s. de, som besöka återförsäljare eller personer och företag, som använda varorna för egna yrkesbehov). De båda kontraherande parterna förbehålla sig alltså full frihet i avseende å sin lagstiftning beträffande ambulerande näringar, gårdfarihandel och orderupptagning hos personer, som icke utöva vare sig industri eller handel.

3. Denna provisoriska överenskommelse skall träda i kraft den dag, då svenska regeringen meddelar, att svenska riksdagen godkänt densamma, och skall gälla till ikraftträdandet av ett handelsavtal, slutet i god och behörig form, eller till dess tre månader förflutit, sedan någon av de kontraherande parterna uppsagt densamma att upphöra gälla.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BE-KOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Wohlin, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt chefen för finansdepartementet:

Genom förmedling av svenska handelskammaren i Schweiz och Stockholms handelskammare hemställde Union Horlogère S. A., Bienne, i januari 1919 hos Kungl. Maj:t om rätt för schweiziska handelsresande att såsom prover i Sverige införa armbandsur av guld utan hinder av gällande bestämmelser om kontroll å guld- och silverarbeten. I enlighet med uttalande av tull- och traktatkommittén, vilken avgav utlåtande i ämnet, lämnades denna hemställan tillsviðare obesvarad i avvaktan på en officiell schweizisk framställning i frågan.

Den 10 juni 1920 gjordes genom härvarande schweiziska konsulat en sådan framställning, vilken emellertid utsträcktes till att avse samma rätt, som då tillkom tyska handelsresande beträffande införsel av prover på guld- och silvervaror av alla slag, och som innebar att dylika prover på vissa villkor finge införas utan att för dem erlades tull och utan att de underkastades den kontrollstämpling, som i förordningen den 18 oktober 1912 angående kontroll å guld- och silverarbeten är föreskriven. Även denna framställning remitterades till tull- och traktatkommittén, som uttalade, att något hinder icke syntes föreligga mot tillmötesgående av den gjorda framställningen, detta dock under förutsättning dels att svenska handelsresande i Schweiz tillförsäkrades samma behandling, som tillkomme handelsresande, tillhörande nation, vilken åtnjöte mest gynnad nations rätt, dels att överenskommelse kunde träffas med schweiziska regeringen om ett tillfredsställande ordnande av de verkställighetsföreskrifter, som kunde finnas erforderliga.

I överensstämmelse med kommitténs uttalande förklarade Kungl. Maj:t den 26 november 1920, att hinder icke mötte mot att schweiziska handelsresande tillerkändes enahanda förmån, som tillkomme tyska handelsresande, vad anginge behandlingen av till riket såsom varuprover medförda arbeten av guld och silver, under förutsättning att däremot svarande likvärdig förmån beredd svenska handelsresande i Schweiz.

Sedan en av Sveriges minister i Bern företagen utredning givit vid handen,

att svenska handelsresande i Schweiz åtnjöte nationell behandling, bemyndigades ministern, i enlighet med Kungl. Maj:ts nyssberörda beslut, den 19 februari 1921 att meddela vederbörande schweiziska myndigheter, att svenska regeringen vore villig att tillerkänna schweiziska handelsresande den rätt, varom schweiziska konsulatet hemställt, så länge svenska varor vid införsel till Schweiz, på sätt schweiziske konsuln i Stockholm i en skrivelse till ministern för utrikes ärendena den 22 mars 1892 förklarad, behandlades efter konventionaltariffen, och så länge svenska handelsresande åtnjöte nationell behandling i Schweiz. Därjämte beordrades ministern att, i händelse schweiziska regeringen förklarade sig villig ingå på en sådan uppgörelse, inhämta bemyndigande att med nämnda regering utväxla noter för slutande av en överenskommelse i ämnet.

Till svar på det memorandum av nu angivna innehåll, som ministern tillställde schweiziska regeringen, förklarade sig sagda regering i skrivelse den 8 augusti 1923 villig att, sålänge schweiziska handelsresande och schweiziska varor i Sverige åtnjöte mest gynnad nations behandling och handelsresandes prover å guld- och silvervaror vore befriade från kontrollstämpling, tillerkänna Sverige behandling i Schweiz sasom mest gynnad nation, såväl beträffande tullavgifter som i fråga om handelsresande.

Såsom av det anförda framgår, hade härmed den ursprungliga frågan, nämligen angående rätt för schweiziska handelsresande att medföra prover på armbandsur av guld, utvidgats till frågan om avslutande av ett handelsavtal mellan de båda länderna, innebärande dels ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation, vad anginge införsel av varor och handelsresandes rättigheter, dels tillstånd för schweiziska handelsresande att hit införa prover på guld- och silverarbeten utan skyldighet att underkasta dessa prover kontroll. Vidare hade den förändring i frågans läge inträffat, att den svensk-tyska handelstraktaten av år 1911 i mars 1921 upphört att gälla och att följaktligen tyska handelsresande icke längre ägde ifrågavarande rätt beträffande införsel av prover. Ett tillmötesgående av den schweiziska framställningen skulle sålunda icke längre endast innebära, att schweiziska handelsresande tillerkändes mest gynnad nations rätt i berörda avseende, utan härav skulle följa, att åt Schweiz inrymdes en särskild förmån, vilken icke åtnjöts av något annat land, men som till följd av gällande traktater skulle komma att automatiskt tillerkännas även vissa andra länder, däribland Frankrike och England. Den på nu nämnda sätt förändrade frågan ansågs av svenska regeringen påkalla förnyad prövning, och i sådant syfte infor-drades utlåtande i ämnet av kommerskollegium och generaltullstyrelsen, varjämte inom handelsdepartementet överläggningar höllos med representanter för de av varubyttet med Schweiz intresserade näringsgrenarna.

Den sålunda verkställda utredningen gav vid handen, vad beträffar frågan om avslutande av ett provisoriskt handelsavtal med Schweiz, att ett sådant avtal vore att anse såsom ett önskemål för Sveriges del. Visserligen åt-

njöte svenska varor vid införsel till Schweiz de lättnader, som tillerkändes varor från mest gynnad nation, liksom även svenska handelsresande i Schweiz syntes komma i åtnjutande av nationell behandling. Men man var — och är ännu — i Schweiz sysselsatt med att utarbete en ny generaltariff, avsedd att läggas till grund för kommande traktatförhandlingar med andra länder. Det syntes vid sådant förhållande vara av intresse för Sverige, att, innan dylika förhandlingar upptoges från schweizisk sida, en provisorisk traktatsenlig reglering av handelsförbindelserna med Schweiz på grundval av principen om mest gynnad nation kunde komma till stånd.

Vad åter angår den begärda rätten för schweiziska handelsresande att införa ostämplade prover på guld- och silverarbeten, gjordes från den svenska guldsmedsindustrien gällande, att ett sådant medgivande skulle öka de redan förut betydande svårigheter, varunder denna industri arbetade. Särskilt vore ogynnsamma verkningar att förvänta därav, att även andra länder till följd av mestgynnadnationsavtal skulle komma i åtnjutande av samma förmån. Kommerskollegium ansåg sig böra giva uttryck åt dessa synpunkter, men framhöll samtidigt, att denna sak icke torde böra tillmätas så stor betydelse, att ett allmänt handelsavtal med Schweiz därav finge äventyras. Svenska leverantörföreningen i guldsmedsbranschen hemställde om avslag på den schweiziska framställningen, men förklarade sig samtidigt intet hava att erinra mot densamma, därest kontrollfriheten begränsades till urvaror, d. v. s. sådana varor, som fast sammanhängde med ur eller vore nödvändiga för att uren skulle kunna användas till sitt avsedda ändamål.

I en på sistberörda sätt begränsad kontrollfrihet syntes under rådande förhållanden den lämpligaste vägen till frågans lösning vara att finna. Då de guld- och silvervaror, som införas till Sverige från Schweiz, huvudsakligen äro urvaror, och då urvaror endast i obetydlig omfattning införas från andra länder än Schweiz, skulle man härigenom vinna, att å ena sidan de schweiziska önskemålen bleve i allt väsentligt tillgodosedda och å andra sidan övriga länder endast i ringa grad droge fördel av den åt Schweiz lämnade förmånen. Någon inhemsk produktion av ifrågavarande varor, som till största delen bestå av fasta urarmband, lärer icke finnas, och olägenheterna för den svenska industrien av ett dylikt medgivande skulle således i varje fall icke kunna bliva av nämnvärd betydelse.

I fråga om de närmare verkställighetsföreskrifter, som givetvis måste träffas i samband med beviljandet av berörda kontrollfrihet, syntes de i 1911 års traktat med Tyskland stadgade bestämmelserna lämpligen böra följas, dock, i enlighet med vad generaltullstyrelsen i sitt ovannämnda utlåtande föreslagit, med de ändringar, som erfordrades för att överensstämmelse skulle vinnas med artikel 10 i den internationella konventionen rörande tullformalityter i Genève den 3 november 1923. Sistnämnda konvention hade visserligen ännu icke undertecknats för Sveriges del, men anledning syntes föreligga att söka bringa de i Sverige gällande föreskrifterna

i överensstämmelse med vad i konventionen stadgades rörande utländska handelsresandes rättigheter. Schweiziska handelsresande, som önskade införa ifrågavarande prover, skulle i enlighet härmed vara skyldiga att förete vederbörligt näringslegitimationsbevis ävensom att utföra proverna inom viss tid samt att ställa säkerhet för återutförelsen med ett belopp, som dock icke borde överstiga vid silverarbeten den dubbla och vid guldarbeten den femdubbla tullavgiften.

Med godkännande av nu omförmälda synpunkter beslöt Kungl. Maj:t den 30 november 1923 att med schweiziska regeringen upptaga förhandlingar om en provisorisk handelsöverenskommelse av ovanberörda innehåll. Dessa förhandlingar hava nu slutförts, och enighet har uppnåtts om ett förslag till överenskommelse, avsedd att slutas genom noteväxling under förutsättning av riksdagens godkännande av densamma.

Då ifrågavarande avtalsförslag, ehuru till ordalydelsen i någon mån avvikande från det från svensk sida i enlighet med Kungl. Maj:ts nyssberörda beslut den 30 november 1923 till schweiziska regeringen överlämnade förslaget, i sak innebär en sådan reglering av handelsförbindelserna mellan de båda länderna, som, enligt vad ovan anförts, för Sveriges vidkommande ansetts tillfredsställande, får jag tillstyrka, att detsamma av Kungl. Maj:t godkännes.

Efter erinran, att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att hos Kungl. Maj:t göra framställning om överenskommelsens avslutande, uppläser föredragande departementschefen det förslag till provisorisk handelsöverenskommelse med Schweiz, för vars innehåll han ovan redogjort, och hemställer att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna detsamma.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla.

Vid protokollet:
Nils Sahlberg.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 mars 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETERSSON.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Wohlin anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena:

Den 19 innevarande mars har Kungl. Maj:t beslutat för sin del godkänna ett av mig föredraget förslag till provisorisk handelsöverenskommelse med Schweiz.

Samma dag har Kungl. Maj:t bemyndigat ministern för utrikes ärendena att genom notväxling med härvarande schweiziske minister avsluta ifrågasvarande överenskommelse.

Berörda notväxling har den 20 i denna månad ägt rum.

I anledning härav får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte — med överlämnande av ifrågasvarande överenskommelse, som bildar ett oskiljaktigt helt, i vars bestämmelser någon förändring icke kan äga rum — i proposition äska riksdagens godkännande av överenskommelsen i fråga.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Vid protokollet:
Nils Sehlberg.